

## 1. UVOD

„Voda je najvažniji sastojak ljudskog organizma, jer tijelo sadrži u sebi najviše vode (2/3). Voda je i esencijalna tvar organizma. Čovjek može bez hrane živjeti i mjesec dana, ali bez vode samo sedam dana.“

Vodeni omotač oko naše planete nazivamo hidrosfera, koju čine površinske vode ( okeani, mora, jezera, potoci), atmosferska voda i podzemne vode. Voda je jedan od esencijalnih sastojaka životne sredine. Ona je dragocjeno dobro, neophodna za život i zdravlje, privredni i kulturni napredak čovjeka. Obilje higijenski ispravne vode unapređuje biološku okolinu čovjeka.

Čovjek je od davnina težio vodi (rijekama, jezerima, morima). Pored njih su se razvijale prve veće naseobine. Jedna od prvih kolijevki ljudske kulture razvila se u plodnoj dolini dvorečja (između Tigra i Eufrata). Glavni grad međurečja Vavilon je prvi grad u historiji, koji dovodi vodu i sprovodi kanalizaciju kojom se izljevaju otpadne gradske vode. Težina čovjeka čistoći i obilju vode pisana je u dokumentima religija mnogih naroda.

Geografska raspodjela vode u novije doba, a u novije doba i kvaliteta vode stvaraju teškoću u vodosnadbijevanju, na početku 21. vijeka svijet je suočen s ozbiljnom krizom upravljanja vodama i nedostatkom zdrave, pitke vode.

Dva primarna izvora slatke vode za ljudske potrebe su površinske i podzemne vode. Prema statističkim podacima iz 1993. godine, otprilike 1,7% od ukupnih količina vode na Zemlji je podzemna voda, a samo 0,014% se nalazi u rijekama, jezerima i ostalim vodnim tijelima.

*Voda za piće* jeste sva voda koja je u svom izvornom stanju ili nakon obrade namijenjena za piće, kuhanje, pripremu hranu ili druge kućanske namjene, neovisno o njenom porijeklu te neovisno o tome da li se isporučuje razvodnim mrežama, cisternama ili bocama ili spremnicima kao i sva voda koju subjekti u poslovanju s hranom upotrebljavaju za proizvodnju, preradu, konzerviranje ili prodaju proizvoda ili tvari namijenjenih za konzumaciju ljudi.

Za normalno funkcionisanje organizma i održavanje života neophodno je svakodnevno unošenje vode. Za zadovoljavanje osnovnih fizioloških potreba potrebno je unošenje 2-3 litra vode dnevno. Osim fizioloških, voda ima veliki sanitarni i ekonomski značaj te je kao takva značajna za privredni život zemlje.

Kontrola kvaliteta pitke vode u izvorištima odakle se i crpi u vodovodne sisteme, u općini Cazin, se kontrolira u Zavodu za javno zdravstvo USK-a, a prema njihovim podacima i kontroli određuje se i stepen tehnološke obrade prije puštanja u sistem, koji parametri i kada prelaze maksimalno dopuštene vrijednosti obzirom na mjesto vršenja analize te na koji način konzumiranje vode predstavlja rizik za stanovništvo nije do sada istraženo.

Na javnom vodovodnom sistemu kojim upravlja JKP "Vodovod" Cazin vrši se stalna i redovna kontrola kvaliteta pitke vode.

Dezinfekcija pitke vode vrši se svakodnevno hlorom, dok se kvalitet vode kontroliše jednom mjesečno od strane Zavoda za javno zdravstvo USK-a na 23 lokacije.